

عنوان مقاله:

تعامل نخست وزیران دهه سی با مرجعیت قم: با تاکید بر اقدامات علی امینی

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ نامه انقلاب، دوره 6، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

رحیم روح بخش اله آباد - Senior document expert, head of the documents center of the Supreme Council of Education, Tehran, Iran

خلاصه مقاله:

تعامل دو نهاد سلطنت و دیانت در طول تاریخ ایران داستان طولی دارد و همچنین نظریه هایی در این خصوص مطرح شده است؛ اما در پی وقوع انقلاب مشروطه این تعامل دچار چالش شد و تعریف جدیدی از آن مطرح گردید که در قانون اساسی مشروطه رسمیت یافت. البته همین رویکرد هم با فراز و نشیب هایی همراه بود. به طوری که در دوره رضاشاه عملاً نقش و جایگاه مراجع و حوزه علمیه قم به حاشیه رانده شد؛ ولی بعد از سقوط وی، مجدداً نیروهای مذهبی از جمله بخشی از روحانیون در عرصه اجتماع و سیاست فعال شده و به خصوص در دوره دولت مصدق به عنوان یکی از ارکان سه گانه قدرت (دربار، دولت و علما) ایفای نقش کردند. سوال اصلی مقاله این است که در پی وقوع کودتا که عملاً دو نهاد دربار و دولت یکدست شدند، چه تعاملی میان حاکمیت پهلوی با حوزه علمیه قم تحت زعامت و مرجعیت وقت (بروجردی) حاصل شد؟ این مقاله از نوع تحلیلی-توصیفی و به روش کتابخانه ای-اسنادی حاکی از آن است که دولت های بعد از کودتا، سعی کردند در تعامل با نهاد مذهب به خصوص مرجعیت مستقر در حوزه قم گام برداشته تا مشروعیت لازم برای حاکمیت به دست آورند. هرچند بررسی اسناد و گزارش ها از برخی فرازونشیب ها در خلال تعاملات نخست وزیران وقت، زاهدی، علاء، اقبال، شریف امامی و امینی با حوزه علمیه قم تحت زعامت بروجردی حکایت می کند.

کلمات کلیدی:

Qom seminary, Governments, Borujerdi, Authority, legitimacy

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1996876>

